

BOBOVAC

LIST VAREŠKIH HRVATA

GODINA XXXI. • BROJ 369 • RUJAN 2025.
Cijena 2 KM • Za inozemstvo 2 €

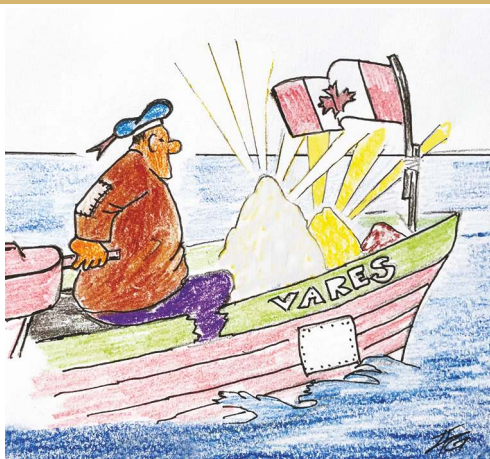

Između dva broja

Kad smo u prošlom uvodniku prenijeli socioekonomske pokazatelje Federalnog zavoda za programiranje razvoja, zapravo tek par njih koji se specifično tiču općine Vareš, na kraju se nametnuo zaključak o paradoksu kojemu nitko ne nalazi, zapravo i ne traži objašnjenja. A paradoks je da Vareš kao općina opjevanog naglog procvata u isti mah zauzima jednu od vodećih pozicija na ljestvici (mahom provincijskih) mjesta i gradića koji nezaustavljivo gube stanovništvo!? Objavljeni podaci spomenutog zavoda potvrđuju velike regionalne razlike u visini plaća budući da žitelji pojedinih urbanih sredina poput Sarajeva i Mostara zarađuju gotovo duplo više od stanovnika ruralnih i ekonomski slabo razvijenih općina. A podatak da se Vareš po visini prosječne plaće ubacio upravo između vodećih – Sarajeva i Mostara pojačava zagonetku oko vareškog demografskog sunovrata.

U teoriji i u lijepoj mašti sagledavanje spomenutih pokazatelja i iznošenje usporedbi trebalo bi služiti kao važan indikator za planiranje ravnomjernijeg ekonomskog razvoja i kreiranje politika koje će smanjiti jaz između bogatijih i siromašnijih dijelova Federacije. Međutim, već smo bezbroj puta o tome koliko su osobe u vrhu vlasti iskvarene, bezobrazne i na koncu nedorasle, a najbolje svjedoči primjer zapostavljanja tuzlanskog područja, kao najnaseljenijeg(!), koje po pitanju izgradnje prvog metra autoceste vlasti nemaju ni u planskim dokumentima donesenim za razdoblje do 2030. god. Čemu se onda, uz takvu neobzirnost, mogu ponadati federalni zakuci s ostacima neproaktivnih žitelja?

Vareš se, međutim, zahvaljujući mineralnim resursima najednom zatekao u ekonomskom preokretu, statističkom ali ne i stvarnom. Dok se preko sponzoriranih medija kreira slika sveopćeg napretka, po dolasku u sam grad ona se nigdje ne vidi. Može se uočiti samo intenzivan kamionski promet. Stoga statistički pokazatelji poput iznesenih prvenstveno koriste nadležnim vlastima da operu ruke jer: za Vareš se odsad brine rudarska kompanija, ona tamo ulaže i zapošljava, vidiš ti koje visoke plaće oni imaju...

Što se tiče kompanije, odnosno kompanijā, podsjetimo prvi se kao britansko-australska ekspozitura pojavio Eastern Mining (2015.), obavio geološka istraživanja i ishodio koncesiju za eksploataciju. Zatim Adriatic Metals (2023.) kao matična kompanija pokreće otvaranje rudnika te izgradnju transportne i prerađivačke infrastrukture, a onda je sve to išlo na prodaju i od ovoga mjeseca (rujan 2025.) novi su vlasnici postali Kanađani za 1,25 mlrd dolara. Kompanija se zove Dundee Precious Metals (DPM), za one koji ne znaju engleski *precious* znači dragocjeni.

Što se tiče Općine Vareš, njezina je uloga završila s davanjem suglasnosti na odobravanje, kasnije i proširivanje koncesije. Uz malo podozrivosti pojedinih općinskih vijećnika ipak je to bespogovorno odrađeno, a otad je ugovorni odnos s investitorom isključiva ingerencija Vlade Zeničko-dobojskog kantona kao davatelja koncesije. U međuvremenu su se dogodile prijelomne stvari, u kojima je Općina Vareš kao ključnu figuru doživljavala **Paula Cronina**, generalnog direktora kompanije koji je sam isticao osobnu dugoročnu vezanost za Vareš, a onda iznenada odstupio i trajno otišao. Kompanija Adriatic Metals je s rastom i razvojem svojih "operacija" prema lokalnoj zajednici u Varešu promovirala susretljiv odnos, gdje kad s viškom ljubaznosti, kompenzirajući preko svoje fondacije (kroz stipendije i donacije) ono što Vlada ZDK-a nikako da riješi utvrđivanjem "pravednije" koncesijske naknade. Spomenuti Cronin je otvoreno govorio da je pravo na crpljenje vareških mineralnih resursa dobiveno ispod cijene. Vlada ZDK-a i sama je veoma slatkorječiva oko "naj-

veće poslijeratne investicije u BiH", s kojom se diči da je u njenom kantonalnom toru, nastupa i s deklarativnom podrškom općini Vareš preko čijih leđa se sve odvija, ali kako je to daleko od rezultata u praksi potvrđuje nemar prema toj koncesijskoj naknadi. Neki taj nemar zovu pogodovanjem, a pogodovanje nikad nije bez zakulisne računice.

Ministarstvo energetike, rudarstva i industrije Federacije BiH, kako je otkrio istraživački portal Naratorium.ba, ne vlada informacijama (čak se ni ne zanima za njih!) o tome koliko se i kojih dragocjenih metala iskopava u rudniku "Rupice" iznad Borovice. Kompanija Adriatic Metals je s početnom pričom o vareškom zlatu postigla željeni efekt, rast vrijednosti svojih dionica na burzi, a zatim je preko petorice direktora, koliko ih se izmijenjalo, priopćavala da joj se zlato ne isplati eksploatirati i projekt nazvala "Vareš Silver", stavljajući akcent na srebro. No, onda se po njenim javno dostupnim izvješćima ispostavilo da ipak ekstraktira i prodaje, uz srebro, olovo, cink, bakar – i zlato. A u proljeće ove godine pisalo se o tome da je cijena zlata na svjetskom tržištu "najviša u povijesti". Od početka godine do danas narasla je za 20 posto i, kako se navodi, poluga zlata prvi put košta milijun dolara.

Gledanja su sve to iz vareške perspektive jednaka su mrvljivoj perspektivi. Kao i spomenuto federalno ministarstvo, kao i Vlada ZDK-a, ni lokalna zajednica (Općinsko vijeće kao njen politički dio odnosno predstavničko tijelo) ne pokazuje interes za svoju poziciju. Zasad nema informacija o tome da je iz Općine Vareš zatražen sastanak s predstavnicima nove kompanije, koji su samo objavili nešto u smislu "sve ostaje kako jest". Hoće li se povećati koncesijska naknada, hoće li se nastaviti praksa makar onih formalnih tromjesečnih sastanaka menadžmenta kompanije i lokalnog odbora za suradnju s njom, hoće li se nastaviti djelovanje Adriatic Fondacije pod nekim drugim nazivom... preostaje saznati od nekoga iz uprave DPM-a, kad oni to odluče i u mjeri transparentnosti o kojoj će – pozitivno iznenađeni izostankom lokalnog zanimanja za vlastitu egzistenciju i moguće benefite – oni također sami odlučiti.

B

IZ ŽUPNIH MATICA

VAREŠ Umrli: Zoran Jarčević (1958.), Željko Sarić (1964.), Mijo Kolanović (1953.), Igor Grabovac (1973.).

BOROVICA Umrli: Jelka Pavlović (1948.).

Izdavanje ovog broja potpomognuto je sredstvima Središnje uprave Hrvatskoga kulturnog društva "Napredak" i Središnjega državnog ureda za Hrvate izvan Republike Hrvatske.

Na naslovnici: Vareška kotlina (iz priča o gradu koji leži na brdima zlata) – Foto: S. Sinanović

POTPORA LISTU "BOBOVAC"

Darko Ćurčić, Sarajevo – 30 KM,
Blaženko Džoja, Kanada – 50 KM,
A. M., Hrvatska – 100 €,
N. N., Kanada – 200 KM,
D. B., Njemačka – 30 KM,
N. N., Vareš – 100 KM,
S. P., Slovenija – 100 €,
Evica i Dubravko, Švedska – 80 KM,
Tomislav Čingel, Hrvatska – 670 KM.

Svima hvala lijepa!

Uz ekonomske pokazatelje – optimizam i obećanja

U Radničkom domu 15. kolovoza 2025. (umjesto 16-og koji je ove godine padao na subotu, dakle dan ranije) održana je svečana sjednica Općinskog vijeća Vareš u povodu Dana općine.

Sjednicu je otvorio predsjedatelj Općinskog vijeća Malik Rizvanović i uputio svoje čestitke i poruke:

"Velika mi je čast i zadovoljstvo da vam se obratim povodom obilježavanja Dana općine Vareš – dana ponosa, sjećanja i nade. Dan općine Vareš – 16. august – izabran je sa razlogom. Tog datuma, davne 1891. godine, u vareškom Majdanu upaljena je prva visoka peć za preradu željezne rude. Taj trenutak označio je početak snažnog industrijskog razvoja našeg kraja.

Industrija je utemeljila naš identitet. Kroz historiju, rudarstvo i metalurgija nisu bile samo privredne grane – bile su način života. Danas, u vremenu novih investicija, posebno u rudarskom sektoru, svjedočimo povratku tog industrijskog duha. Vareš se ponovo budi, ali ovog puta sa ciljem da spoji tradiciju i savremeni, održivi razvoj.

No, Vareš nije samo željezo i ruda. Vareš je i priroda – netaknuta, moćna i ljekovita. Naši pejzaži, planine, rijeke i guste šume imaju ogroman potencijal za razvoj turizma. U vremenu kada ljudi traže bijeg od betona i buke, mi nudimo tišinu, čistu vodu i svjež zrak. Nudimo Bobovac, simbol srednjovjekovne Bosne. Nudimo staze, izletišta, domaću hranu, običaje i ono najvažnije – gostoprimstvo.

Turizam i industrija – zajedno mogu i moraju graditi budućnost Vareša. To nisu suprotni putevi, već dva paralelna pravca kojima možemo ići naprijed, ako ih vodimo s mudrošću. Kao predsjedavajući Općinskog vijeća mogu reći da svi mi u zakonodavnoj vlasti prepoznajemo odgovornost koju imamo prema ovom kraju. Naš zadatak je da stvorimo ambijent u kojem će mladi ostajati, preduzetnici ulagati, a svaki čovjek imati dostojanstvo i sigurnost.

Danas je i dan kada se sjećamo svih onih koji su svojim znanjem, rukama,

Predsjedatelj Općinskog vijeća
s počasnim građaninom (desno)

srcem i žrtvom gradili Vareš kakav danas poznajemo. Neka im je vječna hvala.

Drage sugrađanke i sugrađani, Vareš ima tradiciju, ima prirodna bogatstva, ima ljude – i ima šansu. Na nama je da budemo glas razuma, vizije i zajedništva.

Svim Varešankama i Varešanima u domovini i dijaspori čestitam Dan općine, a posebne čestitke upućujem načelniku općine Zdravku Maroševiću, želim mu što brži oporavak i izražavam svoje žaljenje što danas nije ovdje sa nama. Čuvajmo ono što imamo. Gradimo ono što možemo. I vjerujemo u ono što dolazi. Sretan vam Dan općine Vareš! Živio Vareš!"

Obratio se i pomoćnik načelnika Ermin Musa, ovlašten kao vršitelj dužnosti načelnika te podsjetio na neke činjenice odnosno ekonomske parametre:

"Općina Vareš je u prošloj godini, prema zvaničnim podacima, postala mjesto koji se ubrzano razvija. U općini Vareš je najveća prosječna neto plata u ZDK-a, a među prvih deset u FBiH. U općini Vareš je registrovan najveći porast fiskalnog prometa u FBiH. U općini Vareš u prošloj godini realizovano je najviše investicija u infrastrukturne projekte u poslijeratnom periodu. U općini Vareš je u toku postupak najveće akvizicije,

odnosno prenos vlasništva u BiH. Znači, ovi su pokazatelji zvanični i mogu se provjeriti.

A ima neko ko je kriv za ovo. Za ovo je kriva firma Adriatic, kompanija koja je tu došla i na osnovu njihovog rada ovo se sve desilo. Može se to nekome svidjeti ili ne svidjeti, ali to je činjenica. Zahvaljujući ovim investicijama u općini Vareš prihodi u budžetu su porasli i mi smo praktički od ove godine u stanju da sami financiramo projekte koje mi želimo, da ne tražimo pomoć od viših nivoa vlasti, i to će se iz godine u godinu sve više povećavati.

Tako da ja mogu slobodno reći mi ćemo za četiri-pet godina riješiti sve svoje infrastrukturne probleme, kao i obnavljati ono što se ranije radilo. Volio bih da građani čuju ovo što sam rekao, da razmisle, da ovo što se dešava što je lijepo da pohvale, istina je da ima i ružnih stvari ali treba ružne stvari malo na stranu staviti, a pohvaliti ono što je lijepo urađeno", sugerirao je vršitelj dužnosti načelnika.

Općina je u povodu svoga dana podijelila i nekoliko priznanja. Zahvalnica je dodijeljena Mjesnoj zajednici Mir (za izgradnju sportske infrastrukture), uručena Ivi Dusperu. Zahvalnica je dodijeljena i Grgi Vukančiću (za doprinos povratku i razvoju Mjesne zajednice Borovica), preuzeo Nikola Šimić. I treća zahvalnica dodijeljena je pojedincu, Samiru Kovačeviću (za osobni angažman, veliku pažnju i ljubav prema životinjama).

Povelja o proglašenju počasnim građaninom općine Vareš dodijeljena je Mahiru Džafi iz Breze, treneru NK "Vareš", a na račun sportskih rezultata koje je klub u prošloj godini ostvario.

Program u povodu obilježavanja Dana općine vodio je Ivan Lovrić s Hrvatskog radija "Bobovac" Vareš, koji je medijski pokrивao obilježavanje, a u glazbenom dijelu nastupili su članovi udruge "Moja prva nota", sestre Adna i Nejra Begić, Noah Filipović (na klaviru), te članovi BZK "Preporod" Vareš i članice netom osnovanog KUD-a "Vareš".

S.P.

Proizvodnja i trgovina
modnih tkanina i
modne konfekcije

71330 Vareš | ul. Zvijezda 25 (poslovna zgrada Bobovac)
tel./fax: 032 849 300 | e-mail: info@profitex.ba
www.profitex.ba

Kanadska kompanija preuzela rudnik

Početkom rujna 2025. u medijima su proširila vijest kako "Dundee Precious Metals (DPM) sa zadovoljstvom objavljuje da je uspješno okončana ranije najavljena akvizicija kompanije Adriatic Metals plc." Dalje se u objavi navodi:

"Kao rezultat ove transakcije, DPM je postao vlasnik i operacija u Varešu, čime je završena jedna od najvećih rudarskih transakcija u balkanskoj regiji, koja će donijeti značajne ekonomske koristi i prilike za Bosnu i Hercegovinu".

Predsjednik i izvršni direktor DPM-a, David Rae pritom je izjavio:

"Ovime obilježavamo važnu prekretnicu za našu kompaniju. Dodavanjem 'Operacije Vareš', DPM postaje vodeća rudarska kompanija sa snažnim profilom rasta i visokokvalitetnim razvojnim i istraživačkim projektima."

DPM je kanadska rudarska kompanija specijalizirana za plemenite metale, te ističe da je prisutna "s operacijama i razvojnim projektima u Bugarskoj, Srbiji i Ekvadoru".

Kroz svoje PR predstavljanje kompanija ističe:

"S više od dvadeset godina iskustva u odgovornom poslovanju u oblasti društvene i ekološke održivosti na Balkanu, DPM donosi nova ulaganja i inovacije u regiju, ostajući posvećen ostvarivanju punog potencijala operacija u Varešu. Osnovne vrijednosti naše kompanije odražavaju snažnu posvećenost sigurnosti, zaštiti okoliša i izgradnji čvrstih partnerstava s lokalnim zajednicama. Ponosni smo na činjenicu da našu radnu snagu čini približno 99% lokalnog stanovništva, što potvrđuje našu želju da potičemo rast i razvojne prilike za članove zajednica u kojima poslujemo."

DPM je također objavio da će od 12. rujna kompanija promijeniti ime u "DPM Metals Inc.", no već i prije tog datuma na službenim stranicama Adriatic Metalsa BH postavljen je logotip novog vlasnika (koji objavljujemo u dodatku ovom prilogu).

Stvara li olovo posljedice po radnike?

Portal Naratorium.ba, koji prati rad rudnika "Rupice" i tržišne aktivnosti kompanije (a dosad je to bila Adriatic Metals BH), kako se navodi u pisanju Haruna Dinarevića "iz više je pouzdanih izvora došao do informacije da su ove godine kod većeg broja radnika kompanije Adriatic Metals utvrđene povišene vrijednosti teškog metala olova u krvi. Adriatic Metals BH je kompanija koja rudari plemenite metale zlato i srebro te olovo, cink i bakar u Varešu",

podsjeca Naratorium i otkriva: "Prema informacijama do kojih smo došli, trenutni broj radnika Adriatica na bolovanju zbog viška olova u krvi je dvocifren. Nećemo iznositi egzaktnu brojku jer nismo došli do dokaza koji potkrepljuju tvrdnju našeg izvora o broju radnika na bolovanju. A do dokaza je teško doći jer kompanija ima stroga pravila i ugovore o tajnosti internih podataka. Testiranje uzoraka krvi na metale za Adriatic Metals radi firma iz Banja Luke. Bez uvida u parametre u nalazima nemoguće je govoriti o stepenu trovanja.

Olovo je toksično (ne samo) za ljude i dugo se zadržava u organizmu. Svjetska zdravstvena organizacija upozorava da ne postoje sigurne koncentracije olova u krvi, te da sve vrijednosti preko 5 mikrograma po decilitru zahtijevaju detaljnu provjeru izloženosti olovu."

Tragom ovih informacija Naratorium se obratio Adriatic Metalsu, te prenio da kompanija ne negira informacije o povišenim razinama olova kod radnika, ali navodi da nije zabilježila nijedan slučaj klinički opasne razine olova u krvi njenih uposlenika. Kompanija također tvrdi kako radnici dobivaju rezultate pretraga unutar dva tjedna, što prema navodima neimenovanog izvora Naratoriuma "ne znači da oni nalaze mogu ponijeti sa sobom".

Na koncu, Naratorium je u cijelosti objavio odgovor dobiven iz Adriatic Metalsa (u nastavku):

"Ruda u nalazištu Rupice kompanije Adriatic Metals prirodno sadrži olovo, zajedno s drugim obojenim metalima, što je tipično za ovu vrstu mineralnog tijela. Zbog toga smo razvili i implementirali sveobuhvatan Plan upravljanja olovom s ciljem praćenja i smanjenja profesionalne izloženosti te osiguranja dugoročnog zdravlja naših uposlenika. Željeli bismo pojasniti da nismo zabilježili nijedan klinički opasan nivo olova u krvi naših uposlenika. U skladu s međunarodnim standardima zaštite zdravlja i sigurnosti na radu, redovno pratimo nivo olova u krvi kod različitih kategorija radnika na osnovu njihove izloženosti. Naši pragovi djelovanja jasno su definirani (pa se zatim i navode vrijednosti te kako se često vrše pretrage, op. ur.).

U vezi s vašim pitanjem da li su radnici napustili kompaniju zbog nivoa olova u krvi možemo potvrditi da nismo zaprimili nijednu naznaku niti formalnu informaciju koja bi ukazivala na to da je izloženost olovu bila razlog za odlazak bilo kojeg uposlenika iz kompanije. Poštujemo privatnost i autonomiju svih naših radnika i ne spekuliramo o osobnim odlukama koje se odnose na radni odnos.

Adriatic Metals ostaje posvećen transparentnosti, kontinuiranom unapređenju i zaštiti zdravlja svojih uposlenika. Pozdravljamo interes javnosti za naše zdravstvene i sigurnosne prakse i vrlo ozbiljno shvaćamo našu odgovornost da osiguramo najviše standarde u upravljanju zdravljem na radu", navedeno je iz kompanije Adriatic Metals BH u odgovoru portalu Naratorium.ba, a prilog na ovu temu objavljen je 21. kolovoza.

Pripremio M. M.

Otvorenje na otvorenom

U svojim prethodnim izdanjima, prvenstveno zahvaljujući agilnosti, poduzetnosti i iznimnoj leaderskoj energiji violinistice Andree Nikolić, ova manifestacija sagradila je brojne muzičke mostove između domovine i dijaspor, domaćih i stranih umjetnika, ali i onaj najvažniji, most između vareške, a potom i bosanskohercegovačke publike i nemalog broja izvođača koji su festivalom prodefilirali kroz proteklih 12 godina.

Sada već dobro poznati "Cipra kvartet" koji čine Andrea Nikolić (I. violina), Dominika Witowicz (II. violina), Weronika Izert (viola) i Weronika Strugala (violončelo) uvečer 22.8. otvorio je 13. izdanje festivala, koje se održava pod motom "Glazba koja gradi mostove".

Simbolički koncipiran kao koncert na otvorenom – "U Zvijezdi pod zvijezdama", nastup je održan na upečatljivom lokalitetu Selakovo Zarudje usprkos hladnom vremenu, a koncertni prostor na svom imanju na raspolaganje su stavili Stela Zlović i Armin Selimović.

(Iz osvrta **Senke Hodžić**,
urednice u odjelu Glazbene produkcije BHRT-a)

ZAURŠETAK LJETNIH OKUPLJANJA

Na groblju Dragovac

Detalj s groblja: skromno, ali dostojno

Početak ciklusa ljetnih događanja duhovnog karaktera, kako smo izvjestili u prošlom broju, bio je na crkvištu sv. Ilije na vrhu Kote (19. srpnja). Zatim su se nizali patroni u župama Vijaka i Borovica, a i većina zavičajnih susreta započinjala je misom za pokojne u mjesnim grobljima, pa se onda nastavljalo s druženjem i zabavnim programom. Završetak je označen misom na još jednom starom lokalitetu, na groblju Dragovac u zaleđu Vijake. Bilo je to 17. kolovoza (uzima se prva nedjelja nakon blagdana Velike Gospe i hodočašća u olovsko svetište), a misu je služio župnik fra Zvonko Zečević.

Bili smo i ranije neki put ondje pa to i zapisali. Stoga se nema dodati ničeg novog osim da je dojmljivo svjedočiti poštivanju daljnjih i većinom neznanih predaka. Kapela, tj. koliba koja nema vrata pristaje ambijentu te pridonosi doživljaju kako je izgledala prošlost. Pozicionirana je na vrhu brežuljka u središtu groblja opasanog drvenom ogradom. U groblju je s vremenom izraslo nekoliko velikih stabala. Starih nadgrobničkih spomenika nema i tek su vidljive konture humki ili su ukopna mjesta omeđena kamenom od sedre. Kraj njih položeni skromni stručci poljskog cvijeća i upaljene blagoslovljene svijeće. Naravno, groblje je najprije temeljito pokošeno.

Posljednji čin je zajednički objed i nakon toga malo kola i pjesme. Hvala organizatorima i domaćinima na pozivu i mjestu za stolom.

M. M.

Javorničani kod novopostavljenog korita

Zahvala sumještanima

Nas 7-8 Javorničana srednje dobi, uz pomoć naših prijatelja i rodbine koji žive vani i koji nas finansijski pomažu, uspjeli smo realizirati nekoliko akcija na uređenju našega groblja i kapele. Ofarbalimo ogradu oko groblja, ofarbalimo krov na kapeli i kompletan zvonik. Također, centralni križ pored kapele u potpunosti je obnovljen.

Najveći posao napravili smo dovođenjem vode do groblja, te smo postavili novo korito i priključili vodu. Poslužiti će radi lakšeg održavanja spomenika i kad se izvode radovi, a dobro će doći i šetačima, prolaznicima kojih je sve više ljeti u našem selu.

Pored navedenih radova, zahvaljujući spomenutoj novčanoj potpori sumještana, i domaćih a posebno iseljenih, 3-4 puta u ljetnoj sezoni pokosimo travu u groblju.

Puno hvala svima koji se odazovu na svaku akciju, kao i svima koji pružaju finansijsku podršku da naše groblje održavamo na najbolji način.

Odbor za održavanje groblja Javornik

U OBJEKTIVU

**Naš čitatelj,
jedan od najstarijih
(90+)**

Sjećanje na devedesete i utemeljenje HDZ-a u Varešu

Piše **Miroslav Pejčinović**

U povodu 35. obljetnice utemeljenja Hrvatske demokratske zajednice Bosne i Hercegovine, koja je svečano obilježena 18. kolovoza u Mostaru, sa sjetom se prisjetih tog 18. kolovoza 1990. godine kada je nas 35 članova HDZ-a iz Vareša nazočilo osnivačkoj skupštini HDZ-a BiH u dvorani "Skenderija" u Sarajevu. U to vrijeme euforije u većini općina nastanjenih Hrvatima, koja je vladala s osnivanjem prve političke stranke s hrvatskim predznakom u BiH i najavila pojavu višestranačja, čime se nazirao kraj političkog jednoulmlja, mi u Varešu nismo mogli skupiti niti jedan autobus osviještenih i odlučnih Hrvata koji bi pošli na utemeljiteljski sabor u Sarajevo. Ovo navodim da bi se moglo lakše shvatiti kako je bilo teško i opasno raditi na osnivanju nove političke stranke s hrvatskim predznakom u Varešu, zbog velikog i jakog političkog opiranja tadašnjih vlastodržaca u našoj općini.

Sjećam se svog prvog susreta s HDZ-om kad me jednog ponedjeljka, mislim da je to bilo u ožujku 1990. godine, nakon redovitog brojanja i sortiranja lemozine, što je radila nekolicina nas mladih u župnom uredu u Varešu, pozvao tadašnji župnik fra Ruđer Radoš da nakratko napustim društvo i rekao da ima o nečemu važnom sa mnom porazgovarati u četiri oka. Tom prigodom saopćio mi je da se u skorije vrijeme u Varešu planira osnivanje prve stranke s hrvatskim predznakom, imena HDZ, i da bi bilo dobro i korisno ako sam voljan kao mladi intelektualac uključiti se u poslove oko osnivanja iste. I ja sam, naravno, odmah pristao. Prvi sastanak grupice odvažnijih Hrvata koji su se okupili uz svesrdnu pomoć fra Ruđera, održan je 26. lipnja 1990. u pčelinjakovikendici Mate Jarčevića na Barama kod Vijake, na kojem sam trebao nazočiti i ja ali sam iz opravdanih razloga bio spriječen. Tom prvom sastanku nazočili su: Radoslav Dodik, Vladimir Dugonjić, Vitoimir Dužnović, Zvonko Dužnović, Ivica Gavran, Mato Jarčević, Mihovil Miletović, Anto Pejčinović i Pavao Vidović, te kao gost župnik iz Vijake fra Marko Kovačić. Na tom sastanku je utemeljen Inicijativni odbor za osnivanje HDZ-a BiH u Varešu te je za predsjednika izabran Anto Pejčinović, a za dopredsjednike Zvonko Dužnović, Mato Jarčević i Pavao Vidović. Odmah je iz Središnjice preuzet žig i drugi materijali i pristupnice, a sjećam se kako sam osobno išao u Sarajevo autobusom da to preuzmem od Draška Uremovića i Ignaca Koštromana iz Inicijativnog odbora HDZ-a BiH, koji se nalazio u nekoj privatnoj kući u Gatačkoj ulici u Sarajevu.

Nakon drugog sastanka održanog u potpunom sastavu, kojem sam i ja nazočio i gdje su kao gosti nazočili fra Ruđer Radoš i Ilija Zloušić Tici, kada smo se okupili 5. srpnja u vikendici (štali)

Ivice Gavrana kod groblja "Stogić", 9. srpnja poslana je obavijest SUP-u Vareš da je IO HDZ-a Vareš počeo s radom kao prva stranka s hrvatskim predznakom u višestranačkom životu općine Vareš, te je zatraženo od nadležnih iz Općine Vareš ustupanje prostorija tadašnjeg doma SSRN-a "Soca" u Jušićima kako bi IO HDZ-a mogao djelovati.

Stranka radi veoma uspješno na okupljanju članstva iako ne bez poteškoća, posebno u samom gradu Varešu gdje je otpor pojavi stranke s hrvatskim predznakom bio najveći. Dobro se sjećam kad sam uz odobrenje fra Ruđera jedne nedjelje u srpnju postavio stol u dvorištu ispred župne crkve s natpisom "Ovdje se možete učlaniti u HDZ" i kako su se nakon svake od tri nedjeljne mise, koje su u ono vrijeme bile dobro posjećene, vjernici po izlasku iz crkve neshvatljivom brzinom razili iz dvorišta, kao da im u najmanju ruku prijeti kakva smrtna opasnost ili kao da je temperatura -20 stupnjeva. Naravno ne svi, oni najhrabriji su ostali i sa suzama u očima popunjavali pristupnice u HDZ kao prvu hrvatsku stranku nakon 50 godina jednopartijskog diktata, i to je bilo javno učlanjenje u HDZ. U seoskim sredinama pristupanje i učlanjenje išlo je veoma uspješno, tako je u Gornjoj Borovici u jednom danu pristupnice potpisalo 125 članova uz svesrdnu pomoć župnika don Mate Majića, a tome sam također osobno nazočio s A. Pejčinovićem i V. Dugonjićem.

U pripremi osnivačke skupštine, pored članova IO HDZ-a BiH Vareš, sudjelovali su i brojni aktivisti na

terenu. Sjećam se Mije Kostića, Rafaela Djakovića, Mate Nikolića, Mate Vukančića i Nikole Šimića iz Borovice; Zdravka Piljaka i Boška Andrića iz Vijake; dr. Branke Pezer, Terezije Vidović, Gorana Mrljića i Zvonke Majića iz Vareša; Mije Mirčića s Pržića, Matije Franjića s Diknjića; Tanje i Željka Dodika, Ane Sprečkić i Vlatka Urbana iz Vareš Majdana; Marinka Dodika s Pogari; Ante Krištića s Javornika; Ilije Barišića iz Očevije, a posebno su gorljivi bili mladi aktivisti Željko i Miro Vrebac, Mario i Dario Grgić, Krešimir i Josip Gavran, Viktor i Mario Bagarić, Tomislav i Tvrtko Rodić, Zlatko Miočević i mnogi drugi čijih se imena ovog trenutka ne mogu sjetiti jer ovo iznosim po sjećanju i duboko se ispričavam ako sam neke od njih izostavio.

Utemeljiteljska skupština HDZ-a BiH Vareš održana je u nedjelju 23. rujna 1990. u prepunoj dvorani kina "Zvijezda" i tog datuma je prvi put nakon 50 godina iz sveg grla zapjevana hrvatska himna "Lijepa naša domovino". Na skupštini su izabrana tijela stranke: Općinski odbor od 20 članova, u koji sam i ja izabran, Predsjedništvo i Nadzorni odbor od 3 člana. Za predsjednika OO HDZ-a BiH Vareš izabran je Anto Pejčinović, za četiri dopredsjednika Mato Jarčević, Pavao Vidović, Zvonko Dužnović i Željko Dodik, za tajnika Ivica Gavran i za rizničara Vladimir Dugonjić.

Na utemeljiteljskoj skupštini pored pozdravnih govora bila su i dva tematska izlaganja. Jedno je imao vareški župnik fra Ruđer Radoš, koje se odnosilo na povijest i obitavanje Hrvata na prostoru Vareša od utemeljenja župe Vrhbosna do 1990-ih godina, za drugo izlaganje na temu Jezik, kultura i školstvo zaduženje sam dobio ja. I sad se dobro sjećam kad sam uz svesrdnu

Prvo od tri izdanja biltena Općinskog odbora HDZ-a Vareš, od 20.10.1990.

Draga naša hrvatska braćo !

Evo i mi Hrvati u Bosni i Hercegovini dočekasmo dan kada možemo slobodno da se udružujemo u nacionalne političke organizacije. Svakako je najbrojnija i najjača Hrvatska demokratska zajednica, koja je evo kako vidite uz veliki napor i Vašu pomoć uspjela da dođe i na stranice lokalnog (ipak i režimskog) lista. Ovo predstavljanje je kako vidite uz komuniste, a lokalni novinari, među kojima očito je, i po jeziku, i po stilu, pa i po dobronamjernosti, nema nama naklonjenih. Nemojte se uzbuđivati - mi živimo s tim već odprilike 40 godina.

Inače općina Vareš broji oko 11.000 Hrvata, čija se zatrta nacionalna svijest lagano budi. Mi se svesrdno zalažemo da se taj proces ubrza te smo:

- 23. rujna održali osnivačku skupštinu HDZ-a za Vareš, koja je uz Vašu pomoć, za koju smo Vam zahvalni, bila na visokoj razini. Prezimirali smo naše poglede na povijest Hrvata, gospodarstvo, ekologiju ovoga kraja, te poglede na jezik i kulturu.

- 29. rujna smo zakazali javnu tribinu na kojoj ćemo se predstaviti hrvatskom puku, te skupiti potpise za zahtjeve koje ćemo predati republičkoj Skupštini (parlamentu) glede jednakopravnosti Hrvata u BiH.

U najskorije vrijeme ćemo Vam poslati i video-kazete sa oba događaja.

Za dalje planiramo: - pomoć Visokom, Kiseljaku, Kreševu i Fojnici u stručnom pogledu na organiziranje osnivačke skupštine, izboru općinskog odbora, zatim planiramo predizborni obilazak sela oko Vareša i razgovore sa Hrvatima o problemima koje imaju

.....

HDZ, Savska 16, 41000 Zagreb - Tel.: (041) 426-902, 426-904, 426-934, 426-910 - Fax: (38-41) 426-904 i 426-934

Obraćanje simpatizerima od 28.9.1990., nakon osnivačke skupštine stranke

pomoć svog prijatelja vareškog kapelana fra Pave Dominkovića, velikog čovjeka i Hrvata (kako se ne sjetiti ovom prigodom njegove propovijedi na nedjeljnoj pučkoj misi u Varešu, nakon održanih prvih višestranačkih izbora na kojima je u Varešu pobijedio SDP, kada je s oltara zagrmio na Varešane da su svoj glas dali bezbožnicima koji su progonili vjeru, hrvatski narod, Katoličku crkvu, zatvorili i ubili tolike katoličke svećenike i druge nevine Hrvate), na njegovom pisaćem stroju u njegovoj sobi pripremao svoje izlaganje, čiji originalni primjerak i danas čuvam u osobnoj arhivi.

Na blagdan sv. Mihovila Arkanđela, patron naše župe, 29. rujna 1990. održana je prva javna tribina HDZ-a Vareš u dvorištu župne crkve na kojoj sam ponovio svoje izlaganje na temu Jezik, kultura i školstvo i žestoko uzvratilo na napade tadašnje glavne urednice lista "Kolektiv" na moje izlaganje na osnivačkoj skupštini HDZ-a Vareš.

U razdoblju od utemeljiteljske skupštine do prvih višestranačkih izbora radili smo na omasovljavanju članstva i formiranju temeljnih ograna, a osobno sam s dopredsjednikom Matom Jarčevićem, i to mi je ostalo u posebnom sjećanju, išao u Kopijare gdje smo učlanili gotovo cijelo selo u HDZ i osnovali ogranak. Također smo radili na

informiranju članstva o značaju povijesnih prvih višestranačkih izbora za hrvatski narod u BiH i u samom Varešu, te u tu svrhu pokrenuli izlazak Biltena HDZ-a Vareš, čija tri broja koja su izišla također posjedujem u osobnoj arhivi. Tiskali smo ih na jednom starom roto stroju, koji je Zvonko Dužnović posudio iz Željezare, u našim prostorijama u "Soci". Također smo pomagali HDZ-u u susjednim općinama na pripremi utemeljiteljskih skupština. I kod toga sam osobno nazočio te održao pozdravne govore ispred HDZ-a Vareš na osnivačkim skupštinama HDZ-a Visoko i Kakanj koje su održane, dobro se sjećam, u prepunim dvoranama srednje škole u Visokom i doma kulture u Kaknju.

KOMPLETNA ORGANIZACIJA POGREBA PRIJEVOZ POKOJNIKA U ZEMLJI I U INOZEMSTVU

+387 (0)61 862 717
+387 (0)32 843 083

Na prvim višestranačkim izborima HDZ Vareš osvaja 13 mandata u skupštini općine Vareš, među izabranima sam i ja, te posta-jemo druga stranka u općini po broju mandata i dobivamo mjesto predsjednika IO SO Vareš.

U travnju 1992. godine, početkom agresije na BiH i ustrojem HVO-a, prestaje s radom HDZ Vareš odnosno preustrojava se u HVO Vareš, a početkom srpnja 1992., nakon raspada dotadašnje nesposobne vlasti predvođene SDP-om, HVO preuzima skrb za mir, stabilnost i obranu općine Vareš.

Nakon sukoba i egzodusa Hrvata Vareša izazvanih općim napadom ABiH na Vareš, po prestanku borbi i potpisivanju Washingtonskog sporazuma, obnavlja se stranački život. Tako je 13. travnja 1994. u Kiseljaku održana sjednica-sastanak HDZ-a Vareš na kojoj je izabrano novo Predsjedništvo HDZ-a Vareš, podneseno izvješće o stanju OO HDZ-a Vareš od strane dopredsjednika Pavla Vidovića, usvojena lista visokostručnih kadrova HDZ-a Vareš i verificiran Podkomitet za provođenje Ustava FBiH i drugih mirovnih sporazuma. Za v. d. predsjednika OO HDZ-a Vareš izabran je Pavao Vidović.

U rujnu 1994. zvanično je obnovljen rad HDZ-a u Varešu, nakon što je u prostorijama osnovne škole fra Filipa Lastrića na Pržićima održana izborna skupština HDZ-a Vareš na kojoj je izabran OO HDZ-a Vareš i predsjednik OO HDZ-a Miroslav Pejčinović. Dužnost predsjednika OO HDZ-a Vareš nakon obnove stranke obnašali su redom: Miroslav Pejčinović, Pavao Vidović, Mario Andrić (kratko vrijeme), Josip Malbašić, Zdravko Marošević i danas Nikola Šimić.

Također treba istaknuti da su sve aktivnosti oko povratka prognanika i izbjeglica, te na formiranju vlasti sukladno Washingtonskom i Daytonskom sporazumu vodili kadrovi HDZ-a Vareš, a osobno sam aktivno sudjelovao u radu HDZ-a Vareš, obnašajući razne funkcije i obavljajući povjerene zadatke, do 2000. godine kad sam zbog rada u policijskim strukturama morao zamrznuti svoje članstvo u HDZ-u. Nakon odlaska u mirovinu 1. rujna 2023. članstvo sam obnovio, ali uz dosta muke i poteškoća (netko me je izbrisao iz članstva, kažu nenamjernom greškom koja je nastala prilikom unosa članova HDZ-a BiH iz stare u novu bazu).

Znam da je ovo moje sjećanje na devedesete i osnutak HDZ-a Vareš puno emocija, ali mi je želja da njime ukažem na sve poteškoće s kojima su se susretali odlučni i nepokolebljivi Hrvati u vrijeme utemeljenja HDZ-a, a i kasnije, i da još jednom izrekнем veliko hvala svima onima koji su dali svoj doprinos osnutku i opstanku HDZ-a Vareš u teškim vremenima, kao i onima koji su sve vrijeme podržavali rad ove naše stožerne stranke u Varešu. Svim našim dragim prijateljima koji nisu među nama, koji su prešli u vječnost, počevši od prvih članova IO HDZ-a Vareš i OO HDZ-a Vareš, svim članovima, aktivistima i simpatizerima HDZ-a Vareš, kao i inicijatorima osnutka istog, pokojnim tadašnjim župnicima župa Vareš i Vijaka fra Ruđeru Radošu i fra Marku Kovačiću, neka je pokoj vječni.

Članice udruge Izvorno vareško (prisutne na obilježavanju obljetnice)

20 godina ustrajnog rada

Pripremio **M. Marijanović**

Prigodnim programom i prodajnom izložbom pod nazivom "Čarolija veza", u Radničkom domu 16. kolovoza 2025. obilježena je 20. obljetnica rada udruge Izvorno vareško.

Kako i priliči, prva se obratila aktualna predsjednica udruge Davorka Terzić s nekoliko kratkih poruka okupljenima u punoj dvorani:

"Drago mi je što vas vidim u ovoli kom broju i što vas mogu pozdraviti. Ja neću puno govoriti, jer o nama govori ono što radimo i stvaramo. Želim se ovom prilikom zahvaliti gospođi Marinki Marošević na dosadašnjem radu i svemu što je učinila za udugu. Uživajte u pripremljenom programu i u našim radovima", rekla je predsjednica udruge.

Među inicijatorima osnivanja ove udruge bila su dva člana naše redakcije, pa je u tom svojstvu o osnutku i počecima djelovanja na svečanosti govorio urednik lista *Bobovac* Mladenko Marijanović:

"Rad udruge pratio sam od samoga početka i kao lokalni kroničar dao sam si truda u starim brojevima lista pronaći zapise o tome. Bilo je to u ljeto 2005. godina kada smo pokrenuli ovu priču i održali osnivačku skupštinu, a za predsjednicu je tada izabrana Marinka Marošević. Time se napokon pristupilo udruživanju kreatora svih vrsta predmeta iz kućne radinosti, obrtništva i iz oblasti primijenjene umjetnosti, a koji su prepoznatljivo vareški. Meni je bilo uočljivo da Vareš ima ne-

brojene entuzijaste koji imaju raznovrsnu paletu vlastitih rukotvorina, ali su se snalazili samostalno. Logično je bilo sugerirati da se to objedini i nastupa zajednički. Prilikom osnivanja postavljena su dva cilja: jedan je bio očuvanje tradicije i baštine, a drugi promoviranje tih suvenira, rukotvorina i sličnoga kako bi se to bolje plasiralo na tržište i postiglo rentabilnost", podsjetio je Marijanović te dodao:

"Znamo o radničkoj prošlosti svoga grada više nego dovoljno, ali nisu samo muški bili vrsni majstori u svojim poduzećima i nisu samo oni imali kućne radionice u magazama i podrumima gdje su čuda pravili. I žene su bile jednako izvrsne u svojim radinostima kao što su šivenje, vezenje, heklanje i što sve ne. Svatko od nas lako će se prisjetiti izvrsnih, a često anonimnih majstora čije ruke naprave ono što oči vide, kako je to bilo običaj reći. Ali kroz ovu udugu primat su uzele žene te vrlo brzo pokazale da je i njihova radinost itekako svestrana i značajna.

S vremenom su se, a naročito u zadnjih nekoliko godina, u Varešu pojavile i neke druge udruge, naročito udruge žena, ali pozicija Izvornog vareškog među svima njima ostaje jedinstvena, a ponuda najobuhvatnija. Danas je bilo koji blagdanski sajam ili koji drugi važan događaj u Varešu nezamisliv bez štanda ove udruge, ona je bila i ostala glavni reprezent vareške radinosti", zaključio je Marijanović.

Među inicijatorima osnivanja je bio i jedan od likovnih urednika lista, Zlatko Filipović.

Udruge je kroz dva desetljeća rada sudjelovala na mnoštvu izložaba, sajmovu i dobrotvornih događanja. Prve godine održane su tri prodajne izložbe u Varešu, premijerna je bila u Hrvatskom domu (tzv. Soci), a potražnja je nakon toga samo rasla. Slijedi i prvi izlazak iz Vareša, kada je uz posredovanje pisca Željka Ivankovića Izvorno vareško dobilo ekskluzivnu priliku predstaviti se u umjetničkoj galeriji samostana na Bistrici. Slijede zatim vrlo zapažene izložbe u samostanskoj galeriji u Tuzli i u HKD-u Napredak u Kiseljaku gdje su, stjecajem okolnosti, načelnici toga grada i te općine vareški zetovi te su oni na tim gostovanjima članicama udruge izrazili osobnu potporu.

Ne zaboravljajući stoga njegov doprinos, iz udruge su smatrali neizostavnim da se obrati i sam Ivanković, koji je osnivanje i pozicioniranje udruge smjestio u kontekst te kazao:

"Privilegiran sam da vas u povodu dvadesete obljetnice udruge mogu pozdraviti i zahvaliti na pozivu da govorim. Čim se ova udruge pojavila na nebu iznad Vareša, ja sam u njoj vidio neku potenciju koja je puno moćnija od ovih dvadeset godina i svega što se u okviru toga dogodilo. Oduvijek znamo da je kulturna baština nešto što je i materijalno i nematerijalno, ali je iznad svega kulturno dobro. Ne postoji čovjek koji je došao u Vareš, a da ga nisam proveo ili provezao kroz naš tunel, ukazao mu na Bobovac, ukazao na Očeviju, džamiju na Karićima ili staru crkvu, sve je to Vareš i naša kulturna baština. Udruga Izvorno vareško je odrastala usporedo s drugim važnim pojavama na planu vareške kulture i baštine početkom 2000-tih, a radi se o tome da je u to vrijeme izašla jedna odlična knjiga o Miru, knjiga o Očeviji, knjiga o Vljiaci, i Vareš je isplivao u javnost putem tih dobrih knjiga koje su pokazale njegovu tradiciju. Koliko je važna etnografija kao jedna šira slika našeg prostora i slika našeg identiteta, pokazale su i druge knjige zadnjih godina. Ovo večeras što se zove 'Čarolija veza' je samo dio toga. Ono što Vareš jest je i spoznaja da je danas jedan turistički vlak bio na ovim prostorima, jest ono što mi možemo ponuditi nekome izvan ovih prostora tko tu dođe namjerno ili slučajno. Neki

suvenir, od najbanalnijeg, koji se zove razglednica, do ovdje izloženih vezenih stvari. Mi imamo, i zna se za to, vareški paprenjak, varešku ormašicu, vareška alkoholna pića, imamo proizvode iz Ravlijine ljevaonice i još mnogo toga. Ljudi su svjesni toga što je Vareš bio, što možda danas nije, ali što u našoj memorijskoj svijesti jest. Želim vjerovati da su naše etnografske zbirke na Pržićima, u Vijaci, na Zaruđu, na Pogari zaista reprezentant nečega što je izvorno vareško. S kvalitetnom selekcijom od toga bi se mogao napraviti muzej. Jednom sam rekao da je Vareš grad muzej bez muzeja u gradu i zato je važna misija ove udruge i spomenutih zbirki da to imamo makar u fragmentima", istaknuo je Ivanković.

A kratku retrospektivu o djelovanju udruge iznijela je jedna od njenih članica Jadranka Lovrenović.

"Počelo se s proizvodima vareške livnice, s takozvanim vareškim oskarima: livcem, kovačem i rudarom. Početak rada udruge naišao je na pozitivne reakcije tako da smo u godinama koje su dolazile postali važan dio svih događanja kako u lokalnoj zajednici

tako i šire. To je bio znak da su prepoznate vrijednosti i rad. Započeta je suradnja sa svim institucijama, a naročito udruženjima koja okupljaju žene.

Vrijedi istaknuti da se udruga sama financira kroz svoj rad i kroz natječe na koje sa svojim projektima apliciramo. Veliko hvala načelniku Zdravku Maroševiću koji je prepoznao rad udruge, afirmirao nas i izvan granica općine te na taj način pomagao. Da se za nas čuje i izvan domovine, u kontinuitetu su o udruzi izvještavali List vareških Hrvata *Bobovac* i Hrvatski radio *Bobovac* Vareš.

Kroz udrugu je u proteklih 20 godina prošlo preko 50 članova, a danas nas ima devet aktivnih članica uz poneku vanjsku suradnicu. Svaka ima svoj prepoznatljiv rad, boju, specifičnost, što se po dolasku u prostorije udruge može uočiti i razlikovati: Davorkinu nenadmašnu kreativnost i ideje, Emilijinu smirenu ruku, Milicinu vještinu, Ljubicinu nonšalantnost, Smiljkinu odlučnost, Silvinu ljubičastu boju, Ketine razigrane igrčke i moju prepoznatljivost u spoju starog i novog.

Kao naše istaknute članove i predlažake dobrih ideja u početku rada udruge želim spomenuti Hildu Mijatović-Dugonjić i Rusmira Bebu, koje pozdravljamo i želimo im što brži oporavak od prometnog udesa u kojemu su nažalost zadobili ozbiljne povrede.

Na koncu, večeras imate priliku vidjeti da svoj rukopis ova udruga ostavlja i vežući", napomenula je gđa Lovrenović i pozvala na razgledanje vezenoga izloženog u dvorani.

Potom se kratko obratila Marijana Dinek koja je također pomagala rad udruge i kao znak zahvalnosti poklonila je sliku predsjednici Terzić, a na poledini slike je ispisano podsjećanje u kojim su sve zemljama diljem svijeta promovirani proizvodi udruge Izvorno vareško.

U glazbenom dijelu nastupili su tamburaši udruge Moja prva nota i sestre Nejra i Adna Begić, a voditeljica programa bila je Ivona Marijančević.

Po završetku službenoga dijela ostalo se u razgledavanju "Čarolije veza" i kupovanju, te uz više nego bogat domjenak.

B

MANIFESTACIJE

Na "Šetnici kulture"

Umjetnici i kulturni radnici iz Vareša predstavili su bogatstvo tradicije, običaja i kulturnog stvaralaštva svoga kraja na "Šetnici kulture" u Sarajevu, manifestaciji koju organizira Federalno ministarstvo kulture i sporta.

Na šetalištu ispred zgrade Ministarstva, predvečer 20. 8. 2025., posjetitelji su imali priliku upoznati se s glazbenim, likovnim, folklornim i drugim sekcijama iz Vareša, s izložbom ručno rađenog nakita i drugih rukotvorina, te ponudom gastronomskih delicija.

Okupljena publika je provedena stazama glazbe, umjetničkih slika, poezije i sjećanja, uz snažan dojam bogatstva i raznolikosti kulturnog života vareškog kraja.

Program su osmislili uposlenici Centra za kulturu i edukaciju Vareš u suradnji s udrugom Prijatelja glazbe "Emil Milo Cipra" Vareš, čiji je gudački kvartet također nastupio. Koncept je obuhvatio predstavljanje rada kulturnih institucija općine, očuvanje starih zanata, te promociju najznačajnijih vareških umjetnika, autora i zavičajne zbirke.

Na štandu zavičajne zbirke

Iz Federalnog ministarstva kulture i sporta naglasili su da je ovaj program dio kontinuiranog obilježavanja Dana europskog naslijeđa 2025., u sklopu koncepta "Šetnica kulture", čiji je cilj promovirati bogatu i raznoliku kulturnu baštinu Bosne i Hercegovine.

(Izvor: portal Vareški vijestnik)

Koncert "Ispraćamo ljeto"

Već smo navikli da udruga Moja prva nota svako malo organizira neku aktivnost, koncert i slično. Ovoga puta riječ je o jednodnevnom druženju članova udruge Moja prva nota sa članovima župnog zbora iz Novog Šehera, upriličenom 24. kolovoza 2025. Druženje je započelo euharistijskim slavljem u marijanskom svetištu Olovo, gdje je spomenuti zbor animirao misno slavlje. Nakon Olova, sudionici su obišli crkvište sv. Roka u Bakićima, zatim pećinski kompleks "Bijambare" i naposljetku izletišta "Wigwam". Unatoč neobično hladnom vremenu za kolovoz, cjelodnevno druženje na otvorenom proteklo je u toplom duhu. A u večernjim satima, građanima Vareša na dar, održan je koncert u Radničkom domu na kojem su, pored župnog zbora iz Novog Šehera i tamburaške sekcije udruge, nastupili Andrea Nikolić i Rusmir Berberović. Glavni organizator, Igor Hinger, šaljivo je napomenuo da bi zbog hladnog vala i niske temperature spomenutog dana priličniji naziv za koncert bio "Pozdravljamo zimu", umjesto "Ispraćamo ljeto".

S. P.

B

List "Bobovac" ima novog suradnika, putopisca čije ćemo zapise objavljivati počevši od ovoga broja, pa da ga prethodno i predstavimo.

Bojan Pavić rođen je u Varešu 1987. U Varešu završava osnovnu školu, a srednjoškolsko obrazovanje stječe u Franjevačkoj klasičnoj gimnaziji u Visokom. Potom je u Mostaru studirao na odsjecima za povijest i zemljopis, gdje je usvojio određena znanja no nije i diplomirao. Nakon kraćih epizoda u Zagrebu i Salzburgu, od 2015. skrasio se u Njemačkoj, u Freiburgu, gdje danas živi i radi kao medicinski tehničar na Univerzitetskoj klinici. Govori njemački i engleski jezik, snalazi se i sa španjolskim kojega nastoji usavršiti.

Zamoljen da ukratko pojasni što ga pokreće za samofinancirajuća putovanja od nama bližih a ipak nepoznatih država i društava do onih najudaljenijih, na suprotnom dijelu zemaljske kugle, Pavić je u e-mailu napisao:

"Još od malih nogu me privlače daleke destinacije, a zemljopisni atlas i dokumentarci su bili visoko rangirani u mojim omiljenim raznodama. Od 2006. godine, kada odlazim u Beč na prvo putovanje izvan Balkana, nizale su razne europske destinacije. Intenzivnije počinjem putovati 2019. godine, a tada na red dolaze i daleke destinacije među kojima bih posebno izdvojio Amazonu i Galapagos. U zadnje dvije godine doživljam sa svojih putovanja prenosim na papir, da ne izbljede i da ih spasim od zaborava. Do sada sam posjetio obje Amerike, Europu i Afriku, a od rujna do prosinca ove godine napraviti ću krug oko svijeta s naglaskom na jugoistočnu Aziju, Australiju i Oceaniju", najavio je Pavić.

Nakon naših reportaža iz Atene, Amsterdama, Pariza, Beča, Rima..., zatim hodopisa iz Svete zemlje, iz Španjolske, te članaka naših dopisnika iz Australije, s Islanda itd. sada ćete, cijenjeni čitatelji, imati priliku u svom lokalnom listu čitati ekskluzivne zapise s autentičnim iskustvima vareškog putopisca. Za početak smo odabrali Pavićev odlazak na sjeverozapad Južne Amerike, gdje se upustio i u avanturu uspona na 5.000 metara nadmorske visine.

Nasred kugle zemaljske

Piše **Bojan Pavić**

Za južnoameričke prilike Ekvador je površinski mala zemlja, ali po svojim zemljopisnim karakteristikama vjerojatno je najraznolikija. Galapagos, dio Amazonije i pacifičko priobalje, svako na svoj način, daju Ekvadoru jedinstven ukras, ali svoje možda i najljepše ukrase Ekvador je sakrio među oblacima u visokim Andama.

Moja početna točka za obilazak ekvadorskih Anda bila je glavni grad Quito. Dolazak u Quito unaprijed mi je zadavao lagane glavobolje, jer grad se nalazi na 2.850 metara nadmorske visine i već bi sam izlazak iz aviona mogao biti problematičan, no ispostavilo se da sam otporan na visinsku bolest. S obzirom da moj organizam dobro apsorbira rijedak zrak, pustolovina je mogla početi.

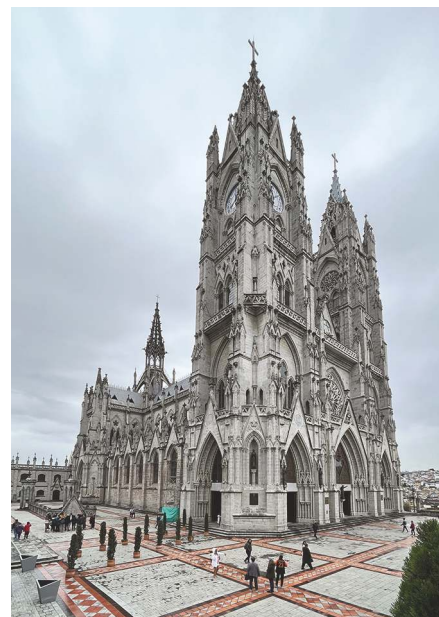
Quito se arhitekturom ne izdvaja od ostalih južnoameričkih gradova, pa i ovdje prevladava kolonijalni stil gradnje. Stara gradska jezgra je najbolje očuvana gradska jezgra cijele Latinske Amerike i isprepletenost europskih s domicilnim stilovima mi je veoma zanimljiva. Barokna ostavština se ogleda u samostanima sv. Franje i sv. Dominika, ali isusovački kolegij i crkva La Campana sa svojim raskošnim i pozlaćenim interijerom je najvrjedniji eksponat grada. Da barok ne bude usamljen pobrinula se Basilica del Voto Nacional, najveća neogotička crkva u obje Amerike koja dominira panoramom grada. A panoramom dominira i 40 metara visoka statua Bogorodice od Panecilla i s platoa pored spomenika pruža se odličan pogled na grad. Ja nisam imao sreće, kiša i magla su spustile sivu zavjesu pa je uživanje u pogledu izostalo.

Ljepote grada su Quito dovoljne da namami turiste, ali ono što ga je učinilo svjetski poznatim nalazi se 25 km sjeverno. Mitad del Mundo je mjesto gdje je 1736. francuska ekspedicija prvi put izračunala nultu zemljopisnu širinu, danas poznatu kao ekvator, no pogriješili su za

nekoliko kilometara, tako da danas postoje dva spomenika koji označavaju sredinu naše kugle. A sama država je, nakon stjecanja neovisnosti, u spomen na taj događaj uzela ime Ekvador. Postoji i odlično osmišljen muzej u čijoj sam interaktivnoj ponudi uživao.

Završivši svoje skakutanje sa sjeverne na južnu Zemljinu polutku i obratno, putovanje sam nastavio na sjever prema gradu Otavalo. Otavalo nema neku arhitektonsku vrijednost, ali ima veliki postotak domicilnog stanovništva, baš onakvog kakvo je ove krajeve naseljavalo prije dolaska Europljana. Centar grada je rezerviran za veliku tržnicu, a tu domaćini sićušnog rasta prodaju odjevne predmete i suvenire. S obzirom da sam se, hodajući tržnicom, osjećao kao Guliver među Liliputancima nisam uspio pronaći prikladnu veličinu toplih ručno pletenih džempera. Na moju sreću vuneni šalovi su univerzalne veličine. Alpakina vuna je mekana i topla poput kašmira i odličan je i suvenir i poklon. Zadovoljan kupovinom, put nastavljam prema Banosu.

A Banos, smješten u kotlini i okružen brdima i šumom, neodoljivo me podsjeća na moj rodni

Basilica del Voto Nacional

Vareš. Planinarske staze, pogledi s brda na malenu jezgru grada, vodopadi, termalni izvori, žičara preko duboke kotline, ljuljačka nad provalijom... to su samo neke od atrakcija koje mame mahom američke i europske turiste. U nastavku putovanja će me proganjati misao da, izuzev visokih vodopada, sve ostalo što nudi Banos ima ili bi mogao izgraditi i Vareš, pa da i u mom gradu adrenalin-turisti nađu mnoge zanimacije, a zauzvrat ostavljaju novac.

Posljednji grad na mom putovanju je bio i šlag na tortu. Cuenca je najbogatiji i najljepši grad u cijelom Ekvadoru. Ljepotu ovog grada nisam otkrio samo ja, nego i mnoštvo umirovljenika iz SAD-a i Kanade, koji su ga stoga izabrali za život u svojim umirovljeničkim danima. Dobra strana ovih migracija je novac koji sa sobom donose bogataši sa sjevera, a ona loša je enormni skok cijena u gradu. Grad je čist i uređen, gotovo se može reći da je u razini njemačkih gradova. Domaćini su se potrudili ugoditi novim sugrađanima, a otišli su toliko daleko da je Ekvador za valutu preuzeo američki dolar. Dolar je donio financijsku stabilnost, ali i porast kriminala. Svi žele doći do papirnatih "zelembača" i ne biraju načine. Pored domaćih kriminalaca Ekvador ima problem i s onima iz Kolumbije i Perua koji dolaze u ovu zemlju u "potrazi" za dolarima. Zbog ogromne stope kriminala gradovi kao Riobamba ili Guayaquil se ne preporučuju turistima, ali srećom u Cuenci patrolira veliki broj policijskih službenika i grad je prilično siguran.

No, gradovi nisu jedino što Ande nude. Ovaj planinski vijenac je bogat i vulkanima, kako onim aktivnim tako i ugašenim. Svoje penjanje sam započeo na jednom od ugašenih vulkana.

Cotachachi je gotovo 5.000 m visoki uspavani vulkan i posljednji put je eruptirao još tisuću godina prije Krista, a ta erupcija je stvorila prvo krater a zatim i predivno jezero na visini od 4.000 m. Šetnja oko jezera s pogledom na vrh vulkana je neopisiva, ali i zahtjevna. Svaka uzbrdica zbog rijetkog zraka zadaje mojim plućima teške prepreke i srećem dosta onih koji odustaju. Ja nisam i došao sam do najvišeg vidikovca na 4.300 m.

Pogled na vulkan Chimborazo

Ponosan sam, a i zabrinut, jer sljedeći planinarski izazov bit će aktivni vulkan Chimborazo.

Penjanje na Chimborazo je naporno i veoma teško. Penjem se brzinom puža, dok mi pluća pulsiraju, ali posljednji kamp na 5.000 m. n. v. moram dosegnuti. I uspio sam, ali moj pokušaj da sjednem i odmorim na obližnjem kamenu nije bio uspješan. Vulkan je aktivan i tlo je vrelo i mekano što daljnje penjanje na vrh visok 6.310 m omogućava jedino noću, a to je izazov rezerviran samo za iskusne alpiniste. Ja ne spadam u takve pa polako silazim do prvog hladnog kamena na kojem odmaram i, kao za vrijeme cijelog putovanja, pogledom po nebu tražim najpoznatijeg stanovnika Anda – kondora.

Kondor spada među najveće ptice na svijetu i nastanjuje vrhove ovih planina. Nisam imao sreće da ijednog ugledam, a i jedan od vodiča mi je ugasio nade objasnivši da kondor ovdje rijetko dolazi. Kondor je lešinari i hrani se ostacima uginulih životinja, a zbog razvoja stočarstva i lova toga je sve manje. U potrazi za kondorom morat ću planirati put prema Boliviji, Čileu ili Argentini jer zbog manjka hrane kondor dakle u ove krajeve navraća veoma rijetko.

Za razliku od kondora ja s prehranom na Andama nemam problema. Hrana je uglavnom svježja i

iz domaćeg uzgoja. Ono što bi se u Europi deklariralo kao *bio* ili organsko ovdje se sasvim jednostavno zove hrana. Ponuda povrća je raznovrsna, a u prilog tome ide i podatak da na kontinentu postoji nekoliko tisuća vrsta krumpira. Na restoranskim jelovnicima se nalaze i mnogobrojne vrste ribe: i morske i riječne. Meso se na cijelom kontinentu, pa i u Ekvadoru, konzumira u velikim količinama, ali područje Anda se ponosi jednim posebnim specijalitetom. Zamorac je ovdje specijalitet i delicija. Pozadina priče je slična kao i kod talijanske *pizze*. Zamorac se uglavnom servirao na trpezama domicilnog stanovništva na Andama, a onda su došli turisti i preko noći je ovaj glodar postao svjetski poznata delicija. Mene okus nije posebno oduševio, ali moja porcija je bila pržena u velikoj količini ulja, pa bi možda drugačiji način pripreme polučio i drugačije rezultate.

Neke od svojih predkolonijalnih gastronomskih navika i recepata je ovdašnje stanovništvo uspjelo spasiti, ali jezik nažalost lagano odumire. Kečuanški jezik je jezik naroda Kečua (Quechua) koji živi na području Ekvadora, Perua i Bolivije i smatraju se direktnim potomcima Inka. Kečue ne poznaju pismo, što je jedna otegotna okolnost za opstanak jezika, a ni kolonizatori se nisu potrudili da ga sačuvaju. Država Ekvador se trudi uvesti kečuanški jezik u škole, ali pisanje rječnika i pravopisa kečuanškog jezika je mukotrpan posao i pitanje je da li će ikada biti završen. Srećom, Kečue tradiciju i dalje prenose usmeno, s koljena na koljeno. Iako se veliki dio jezika izgubio, ostale su pjesme i na moje veliko zadovoljstvo imao sam ih priliku čuti i snimiti, a posebno me raduje činjenica da su u više navrata pjesme izvodile mlađe generacije.

Ande su zahvaljujući svojoj nepriступčnosti sačuvale najviše od tradicije i kulture predkolonijalnih civilizacija. Stoga je putovanje Andama kao putovanje kroz vrijeme. U posjet ovom planinskom masivu želim se opet vratiti, a do tada ću se moliti da se vrati i kondor i da sljedeći put na ulicama gradova, osim raznih svjetskih jezika, čujem školarce kako pričaju kečuanški. Kečue, držim vam fige.

UZ NOVU PJESNIČKU KNJIGU ŽELJKA IVANKOVIĆA:
Maslačci plaču na kiši, Zagreb – Sarajevo – Mostar, 2024.

Sedamdeset pjesama za sedamdeset godina

Piše Jelena Jurić

Prošle je godine iz tiska izašla još jedna knjiga pjesama Željka Ivankovića pod naslovom *Maslačci plaču na kiši*, a u izdanju Sinopsisa i Matice hrvatske, Zagreb-Sarajevo-Mostar. Zbirka je podijeljena na šest tematskih cjelina, ciklusa, koji su označeni samo brojkama za razliku od dosadašnjih kad su ciklusi imali svoja imena. No, pažljivom čitatelju neće promaknuti tematska i motivska sličnost pjesama u pojedinim ciklusima.

Iako Ivanković u književnosti stalno pleše od pjesama do romana, od eseja i književnih kritika do drama, od priča do putopisa, on uvijek i ponajprije ostaje pjesnik pa tek onda pripovjedač, esejist, književni kritičar i dr. što je pokazao i ovom knjigom koja na neki način sumira njegov pjesnički opus i stavlja ga uz bok velikim hrvatskim i bosanskohercegovačkim pjesnicima. Čitajući je, osjećamo poznatu i prepoznatljivu poetiku, ivankovićevsku poetiku, isti senzibilitet i znatiželju, jasnu i nedvosmislenu metaforu koja nikad nije isforsirana, naglašenu intelektualnost kao i strastvenost prema svemu što ga okružuje, i u stvarnom i u pjesničkom svijetu.

Novo je to što je ta strast u ovim pjesmama pomalo stišana, manje intenzivna u odnosu na poeziju iz prijašnjih knjiga (*Urušavanje slike*, 1990.; *Raskoš, hladna mjesečina*, 2002.; *Sjene, sve dulje*, 2012....) i što su sad pjesničke slike smirenije i zagašitije. Nekad bi Ivanković, primjerice u knjizi *Raskoš, hladna mjesečina*, rekao:

One se uvijek daju strancima
One se jedino podaju strancima
One vole arapski ples, u očima
ogoljelu strast, ogledala i mušku laž
(Tražim ime za strast)

A danas u *Maslačcima* to izgleda ovako, suptilnije:

Dugo se spremala ući u moju pjesmu,
A ušla je kad je počela skidati kućnu
Haljinu. Sobom je dugo šuštalala svila.
(Mirisalo je na vanilu)

Ili tamnije, stišanije:

Povratak niotkud
Svjetlost nas razdvaja
Nedostatak svjetla
Još jače nas razdvaja
(Svjetlo i tama)

Novo je i to što nam se u svojoj novoj zbirci, čini se, pjesnik razotkriva, ogoljuje više nego prije, pa bi i podnaslov ove knjige mogao biti „Razotkrivanje“. Razotkriva se u pjesmama „Moja biblioteka“, „Zabrinuta majka“, „Smrt u obiteljskom albumu“ ili „Davno napisana pjesma“ u kojima odčitavamo

neke autobiografske motive, detalje iz pjesnikova života ili barem naslućujemo jedno drugo, otvorenije i intimnije pjesničko JA. Neki Ivankovićevi motivi, inače obični i svakodnevni, ulazeći u pjesme, dobivaju nova značenja i otkrivaju nam nove, neobične svjetove kao npr. u pjesmama „Moja šuma“ ili „U smiraj ljeta“ koje nas uvlače u sebe i koje počinjemo doživljavati svojima ili prepoznavati sebe u njima.

Govoreći o poeziji, a i to je jedan od motiva (autopoeitički motiv) u ovoj zbirci, pjesnik kao da svodi račune, kako životne tako i intelektualne, emocionalne, estetske... i kao da najavljuje neki budući odlazak. To je posebno očito u stihovima:

Uvježbavam nove korake, novi hod i
Ne reci nikom kako, u stvari, samo
Uvježbavam odlazak.
(Vježbanje odlaska)

Vrlo čest motiv u pjesmama je smrt kojom se pjesnik bavi i u ranijim pjesničkim knjigama, ali nikad kao u posljednje dvije *Jeruzalemski murali* i *Maslačci plaču na kiši*. Cijeli je šesti ciklus u *Maslačcima* pun smrti, a najviše je osjećamo u stihovima posvećenim obiteljskim gubicima:

Rasipnički se bog hladnog pogleda
Razmetao po našoj kući –
Mislim se dok prisjećam se svojih mrtvih
(Kad mislim na smrt)

A evidentna je u pjesmi u kojoj govori o svojoj smrti:

Znam samo da u to jutro,
A kažu da se smrt obično tad pojavi,
Neće po mene doći anđeli.
(U jutro moje smrti)

Ova je knjiga objavljena u povodu Ivankovićeve 70. rođendana i sadržava sedamdeset i jednu pjesmu. Posljednja pjesma „Precima ususret“, označena kao Epilog, sugerira nam pjesnikovu 71. godinu u koju je kročio kad je izašla knjiga, svojevrsna je pomirenost sa smrću iako ju (smrt) pjesnik pomalo izaziva i provocira govoreći:

Ova smrt što kruži oko mene
Kao zalutali komet, ruga li se
više njima ili meni što im po
godinama danas mogu biti otac?

I najposlije: Hoće li se maslačci koji na kiši „drhture sklopčani u svoje rozete“ pretvoriti u mala žuta sunca kad prestane kiša, odlučit će svaki čitatelj za sebe. Ili će pjesnik, kako smo to nekad radili u djetinjstvu, kad se maslačci osjemene, puhnuti u njih i zaželjeti nešto, a mali se bijeli anđelčići razletjeti na sve strane?!

IN MEMORIAM

Dirnuti pažnjom i suosjećanjem
u najtežim trenucima oproštaja
od našeg dragog

MIROSLAVA PETROVIĆA
(1946. – 2025.)

ovim putem želimo zahvaliti svima
koji su bili uz nas,
uputili nam riječi utjehe,
te našeg voljenog ispratili
na vječni počinak.
Njegov plemeniti i snažni duh,
pun životne radosti i ljubavi,
zauvijek će ostati u našim srcima.
Počivao u miru.

Zahvalna obitelj:
supruga Mira, sin Boris i kćerka Vedrana

POSLEDNJI POZDRAV

MIRI KALAJDŽIJI
(1946. – 2025.)

od Potočana

IN MEMORIAM

poštovanom prijatelju

MIROSLAVU PETROVIĆU
(1946. – 2025.)

Otišao je putem vječnosti
još jedan naš dugogodišnji suradnik.

Ostali su iza njega
brojni tekstovi u našem listu,
prožeti emocijama,
a posvećeni ljudima,
običajima i napose izgubljenom
zavičaju – selu Potoci.

Bio je organizator i nositelj
aktivnosti kada je u prvim godinama
iza rata oživljena ideja da se na
Vranjkovcima nastavi održavati susret
Potočana, započet još 1989.

U vareškoj podružnici HKD Napredak
bio je redovito u nekom odboru.

Podržao svaku promociju,
a vareške knjige čitao, kupovao
i mnogima darivao.

Počivao u miru.

Podružnica Napretka
i redakcija lista "Bobovac"

SJEĆANJE

na našeg anđela

SREĆKA MATIČEVIĆA
(7.IX.2018. – 7.IX.2024.)

Tvoje Mijana i Iskra

IN MEMORIAM

SREĆKO MATIČEVIĆ
(7.IX.2018. – 7.IX.2024.)

Nismo te mogli sačuvati od smrti,
ali ćemo te sačuvati od zaborava...
jer smrt je jača od života,
ali ne i od ljubavi prema tebi.

Punica Danica, Maksimilijana i Karlo

ANĐA MARTINOVIĆ
(2007. – 2021.)

MIJO MARTINOVIĆ
(2009. – 2021.)

JOZO MARTINOVIĆ
(2017. – 2021.)

KSAVERIJE MARTINOVIĆ
(2019. – 2021.)

Počivali u miru.
Obitelj

SJEĆANJE

Na naše drage roditelje

RAJMOND MONDI
RAJKOVIĆ
(1924. – 2000.)

ELIZABETA RAJKOVIĆ
rođ. Andrijević
(1929. – 2011.)

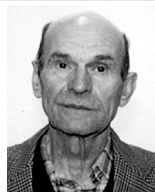
S ljubavlju i poštovanjem čuvamo uspomene na vas.
Počivali u miru.
Evica i Bruneta s obiteljima

U SPOMEN
ANKICA ZADRO
rođ. Drijenčić
(20.VII.2003. – 20.VII.2024.)
TOMISLAV ZADRO
(30.V.2006. – 30.V.2024.)

Ne postoji zaborav već samo ljubav i sjećanje na vas.
Počivali u miru Božjem.
Vaši najmiliji: kćerka Silvana, unuk Vanja i zet Vlatko

IN MEMORIAM
IVO JELIĆ
(13. I. 1928. – 26. III. 2012.)
JANJA JELIĆ
(25. IV. 1935. – 12. IX. 2020.)

S ljubavlju i poštovanjem čuvamo uspomene na vas.
Počivali u miru Božjem!
Vaši najbliži

TUŽNO SJEĆANJE
ANA FRANJKOVIĆ
(25.X.1935. – 18.IX.2020.)

Tvoja ljubav i dobrota živjet će u mom srcu.
Počivala u miru.

Tvoj prijatelj Mladen

TUŽNO SJEĆANJE
Dana 25. kolovoza navršilo se 19 godina
otkako više nije s nama
BERNARDA KOLAKOVIĆ
rođ. Prskalo
(1943. – 2006.)

Pamtimo te s ljubavlju i poštovanjem.
Počivala u miru Božjem.
Tvoja djeca

TUŽNO SJEĆANJE
(25.IX.2008. – 25.IX.2025.)
Navršava se 17 godina otkako je preminuo naš dragi
SLAVKO MALBAŠIĆ

Uvijek će živjeti u našim srcima i mislima.
Počivao u miru.

Supruga Irena, djeca Vedrana i Dražen,
zet, nevjesta i unučad

TUŽNO SJEĆANJE
na našu voljenu i neprežaljenu
MARU DODIK
(1943. – 2024.)
Dana 27. rujna navršit će se godina dana
od kada si nas zauvijek napustila.
Hvala ti za dobrotu, ljubav i sreću
kojom si nas uvijek nesebično darivala.
Neka te čuvaju anđeli kako si ti čuvala i pazila nas.
Tvoji najmiliji

TUŽNO SJEĆANJE
(28.IX.2002. – 28.IX.2025.)
JOZO BOŽIĆ

Uspomenu na tebe čuvamo s poštovanjem i ljubavlju.
Počivaj u miru Božjem.
Tvoja obitelj

U SPOMEN
BOŽO KALFIĆ Mije
(1940. – 2023.)
Ostaje zauvijek u našim srcima i sjećanjima.
Počivao u miru Božjem.
Supruga Monika, djeca Željko, Markica, Dragana,
Goran i Mijo, zet, nevjeste, unučad i praunuka

IZ STARIH ALBUMA

Sedam desetljeća unatrag...

 BOBOVAC LIST VAREŠKIH HRVATA GODINA XXIII • BROJ 273 • RUJAN 2017. Ugled 15,50 KM • Za izdavaštvo 15,50 €					Autor: JEROLIM	ODMAZDA	MASIV U ŠVICAR- SKIM ALPAMA	IVAN PERIŠIĆ	PTIČJI ORGANI ZA LETENJE	SKIDATI POKRIVAČ SA SEBE	JUDIN SIN (ONANIJA)	NIKOLA KRAČE
					GRČKO SLOVO							
					ŽENSKI PJEVAČKI GLAS (množ.)							
					VLADIMIR NABOKOV			ABRAHA- MOV SIN MODEL VIOLINE				
					UZORAK MJERE, PRAMJERA							RUGOBA, GRDOBA
					BIZANTSKA PROVIN- CIJA						"NORTH" UDARI VJETRA	
					NAJVEĆA PAPIGA				BOJA ZA KOSU LUKA U EGIPTU			
ASOCIJA- CIJA NA NASLOV- NICU BOBOVCA BROJ 273	PRIRAST STOKE PLODE- NJEM	GUBITI ZNAKOVE ŽIVOTA	GRAD U UKRAJINI (anagram: TROMI IŽ)	SAŽETAK, ZAKLJUČAK (lat.)	UVOZNA PRISTOJBA	RUČNIK U SLAVONIJI AZIJCI						
ENZIM, RAZGRA- ĐUJE ŠKROB								KORICE KNJIGE TRPKO, RESKO				
IZRAĐI- VAČI SITA							MREŽA VELIKIH OKA METAN, ... , PROPAN					
NAČINITI PROCJEP, PRODE- RATI												NAJBRŽI PAS
STROJ ZA LAMINACIJU (množ.)											"HOUR" INDIJ	
STRUČNJAK U OTIJAT- RIJI									TRAPIST ILI GAUDA "CENT"			
RIJEČKA HUMANI- TARNA UDRUGA					IME VIŠE PAPA							

RJEŠENJE SKANDINAVKE, vodoravno: omikron, sopran, vn, izak, etalon, temat, n, ara, kna, otarak, ružica si bilja, amilaza, uvez, sliari, okata, procijepiti, laminator, n, otijatar, sif, dira, innocent.

 BOBOVAC LIST VAREŠKIH HRVATA		osnivač i izdavač: HKD "Napredak", Podružnica Vareš • za izdavača: Mario Mirčić • adresa uredništva: 71330 Vareš, Zvijezda 25, tel.: +387(0)66/116-025, fax: +387(0)32/843-094 • internetska adresa: http://www.vares-bobovac.com • e-mail: listbobovac@hotmail.com • žiroračun u KM: 3385802224035182 kod UniCredit Bank d.d., s naznakom: za list "Bobovac" • račun za devizne uplate: 20013680001, IBAN broj: BA39 3385 8048 2407 4883, SWIFT: UNCRBA 22 • cijena godišnje pretplate: BiH – 30 KM, zemlje regije i Europske unije – 106,80 KM (55 €), Sjeverna Amerika i Australija – 120,00 KM • naklada: 500 primjeraka • izlazi jedanput mjesečno • glavni i odgovorni urednik: Mladenko Marijanović • uredništvo: Zlatko Filipović, Čedomir Jelić, Dubravko Tokmačić i Mijo Vidović • tisak: "Dobra knjiga" d.o.o. Sarajevo
--	--	---

Šansa za kulturni turizam

Kada maštamo o turizmu u Varešu, zdravstvenoj i gastro ponudi mogli bi se pridodati događaji iz kulture i umjetnosti (promocije knjiga, muzičke svečanosti itd.).

A ima li boljeg putokaza u pravcu kulturnog turizma od festivala klasične glazbe koji je ove godine otvoren na otvorenom, pod zvjezdanim nebom planine Zvijezde (22. kolovoza). Time je predstavljen jedinstven spoj koji bi se mogao uklopiti u turističku ponudu općine Vareš.

Sjenokos i Selakuša na 1.200 m. n. v. zračna su banja. Čist i oštar zrak, ponuda domaćih jela, slastica i pića vareškog kraja, i na sve to koncert ozbiljne glazbe umjetnica iz svijeta (zbog čega treba odati priznanje trudu i ugledu Andree Nikolić). Uz malo drame na nebu, u bajkovitom šumskom okruženju ispod grupa je posjetitelja imala večer za nezaborav. Zrak pun ozona godi zdravlju, ukusna hrana godi stomaku, a glazba oplemenjuje dušu. Tri u jedan, što bi se reklo.

Usprkos padu ljetne temperature na ispod 10 stupnjeva i jakoj rosi, koncert je u tim uvjetima junački i bez skraćivanja odsviran, a zvjezdana noć na Selakovu Zarudju kod Stele i Armina nastavila se lijepim druženjem uz grijanje što vinom što ugodnom pričom u toplini interijera.

Ovakvi ozbiljni kulturni i umjetnički performansi, u bolje snalažljivom svijetu i svijetu koji to umije komercijalizirati, uz ponudu domaćih delicija i prirodno (planinsko) okruženje privlače publiku kao što noćna lampa mami leptire, a s njima u turizmu dolazi novac kroz kupovinu ulaznica i plaćanje noćenja, kroz konzumaciju jela i pića, kupnju nekog suvenira...

